

ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

www.iph.mk

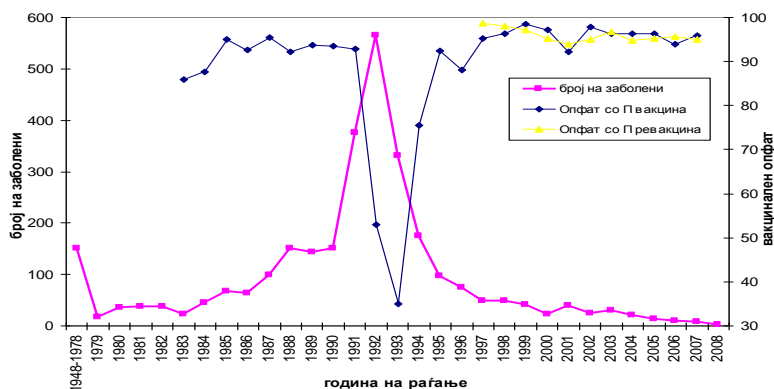
Ул." 50 Дивизија " бр.6, 1000 СКОПЈЕ
Тел: 02 3 125 044, 3 223 033; Факс: 02 3 223 354

СЕКТОР ЗА КОНТРОЛА И ПРЕВЕНЦИЈА НА ЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ

ОДДЕЛЕНИЕ ЗА СЛЕДЕЊЕ И НАДЗОР НАД ЗАРАЗНИТЕ БОЛЕСТИ

БИЛТЕН

за движењето на акутните заразни заболувања во Р. Македонија
во месец **м а р т** 2015

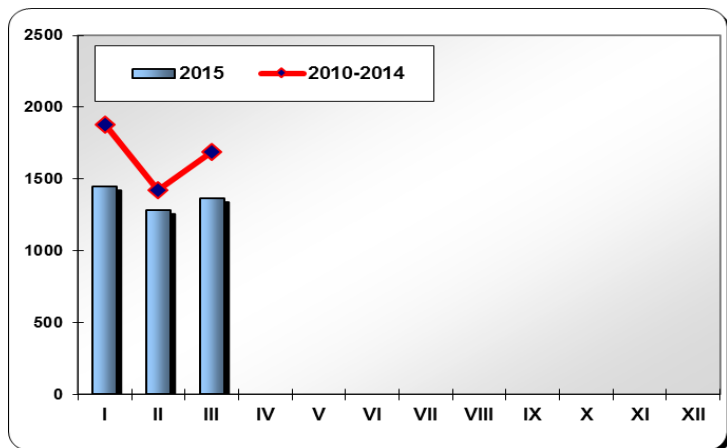

Скопје, 09.04.2015

Во текот на месец **март** 2015 година, во Република Македонија регистрирани се вкупно **1.368 заболени лица** од акутни заразни заболувања (не сметајќи ги грипот, туберкулозата, СИДА-та, АФП и хроничните носителства на хепатитис Б и Ц) со вкупен морбидитет од **66,2/100.000 жители**.

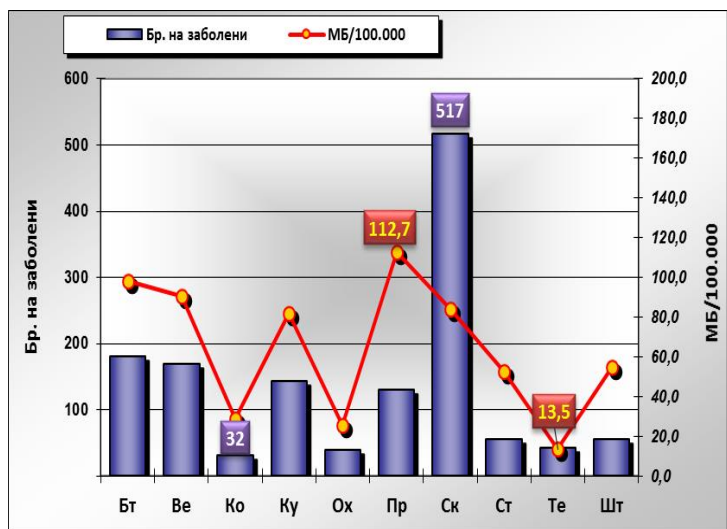
Во споредба со претходниот месец февруари 2015 година, регистрирано е зголемување од 6,8%. Во однос на март 2014 година, како и во однос на аритметичката средина за петгодишниот период 2010–2014 година регистрирано е намалување од 16,2% и 19% соодветно.

Графикон 1. Број на заболени од заразни болести во 2015, по месеци и аритметичка средина за 2010-2014

Во месец март, најголем број акутни заразни заболувања (n=517 или 37,8%) се регистрирани на територија на ЦЈЗ Скопје, а најмал број на територијата на ЦЈЗ Кочани (n=32). Не се регистрирани заболени лица во ПЕ Берово, ПЕ Пехчево, ПЕ Дебар, ПЕ Валандово и ПЕ Пробиштип. Највисок морбидитет во март е регистриран на територијата на ЦЈЗ Прилеп (112,7/100.000), а најнизок на територијата на ЦЈЗ Тетово (13,5/100.000) (Графикон 2 и Табела 1 - Прилог).

Графикон 2: Број на заболени и МБ од акутни заразни заболувања по ЦЈЗ во март, 2015

Десетте најчесто пријавувани акутни заразни заболувања во март учествуваат со 97% во вкупниот број на заболени во месецот и бележат морбидитет од 64,2/100.000 (Табела 1).

Првите три најчести заразни заболувања, учествуваат со 85,5% во вкупниот број на заболени, а со 88,2% во десетте најчесто регистрирани акутни заразни заболувања во месец март 2015 година.

Табела 1: Десет најчесто пријавувани акутни заразни заболувања во март, 2015

Заболување	Број на заболени
Ентероколитиси	758
Овчи сипаници	369
Шуга	43
Бактериски алиментарни инфекции и интоксикации	32
Инфективна мононуклеоза	26
Скарлатина	24
Туларемија	22
Вирусен хепатитис А	21
Инфекции предизвикани од E. Colli	16
Инфекции со Хламидија	16
Вкупно	1.327

Во текот на март, најчесто регистрирано акутно заразно заболување се **ентероколитите**, со вкупно 758 случаи. Во вкупниот број на заболени во месецот тие учествуваат со 55,4%, а во групата на десет најчести заразни заболувања со 57,1%.

Во однос на претходниот месец февруари 2015 се регистрира зголемување од 11,5%. Во однос на март 2014 година се забележува зголемување на бројот на заболени од ентероколити за 39,9%, додека во однос на аритметичката средина за 2010–2014, регистрирано е зголемување за 6%.

Во вкупниот број на пријавени ентероколити во 2015, бројот на заболени во март учествува со 35,8%. Во вкупно регистрираните акутни заразни заболувања во 2015 година, учеството на ентероколитите е со 51,7%.

Кумулативниот број на заболени од ентероколити во 2015 е зголемен за 33% во однос на кумулативата за истиот период во 2014 година.

На **второ место** по број на регистрирани заболени во март се **овчите сипаници** (n=369), кои во вкупниот број на заболени во месецот учествуваат со 27%.

Во однос на претходниот месец февруари 2015 година, бројот на заболени лица од овчи сипаници е зголемен за 6,6%. Забележано е намалување во однос на март 2014 (53,2%) и во однос на аритметичката средина за 2010-2014 (43,8%).

Во вкупниот број на регистрирани овчи сипаници во 2015, пријавените случаи во месец март учествуваат со 29,9%, додека во вкупниот број на регистрирани акутни заразни заболувања во 2015 година, овчите сипаници учествуваат со 30,1%.

Кумулативниот број на заболени од овчи сипаници во 2015 е намален за 54,1% во однос на кумулативата во истиот период во 2014 (заклучно со март).

На **трето место** по број на заболени во март е **шугата** (n=43), кои во вкупниот број на заболени во месецот учествуваат со 3,1%.

Во однос на месец февруари 2015, бројот на заболени лица од шуга е намален за 43,4%. Во однос на март 2014 се бележи намалување за 41,9%, а во однос на аритметичката средина 2010-2014 се регистрира зголемување од 13,2%.

Во вкупниот број на регистрирани заболени лица од од шуга во 2015, пријавените случаи во месец март учествуваат со 24%, додека во вкупниот број на регистрирани акутни заразни заболувања во 2015 година, шугата учествува со 4,4%.

Кумулативниот број на заболени од шуга во 2015 е зголемен за 42,1% во однос на кумулативата во истиот период во 2014 (заклучно со март).

Во однос на поделбата на **акутните заразни заболувања по групи**, најголем број од пријавените заболувања во март припаѓаат на групата на **цревни заразни заболувања**. Тие бројат вкупно 835 заболени (61%) и бележат МБ од 40,4/100.000. Од нив, најголем процент (90,8%) и број (n=758, МБ 36,9/100.000) чинат ентероколитите. На второ место се бактериските алиментарни инфекции и интоксикации кои учествуваат со 3,8% (n=32, МБ 1,6/100.000). Вирусниот хепатит А е регистриран кај 21 заболени (2,5% и МБ 1,0/100.000). Пријавени се и 16 инфекции предизвикани од E. Colli (1,9% и МБ 0,8/100.000) и 8 салмонелози.

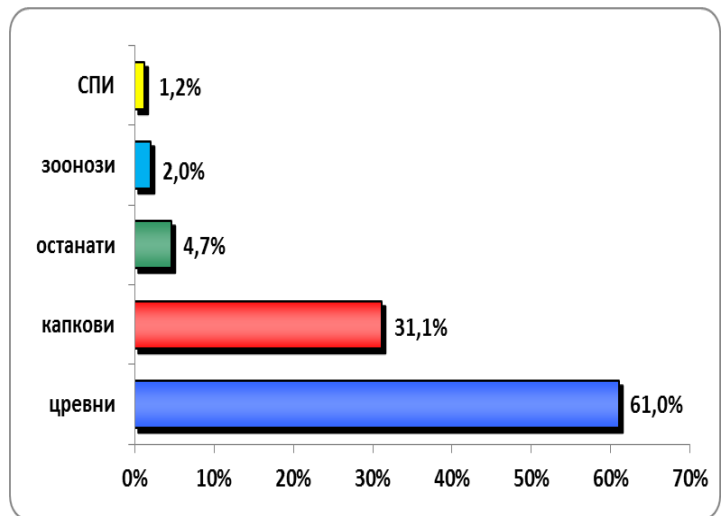
На второ место во месец март е групата на **капкови заразни заболувања** (n=426, 31,1%, МБ 20,6/100.000). Од нив, најголем процент чинат пријавите за овчи сипаници со 86,6% (n=369, МБ 17,9/100.000). На второ место е инфективната мононуклеоза со 26 случаи (6,1% и МБ 1,3/100.000).

Во оваа група пријавени се 24 случаи на скарлатина (5,6% и МБ 1,2/100.000), 6 случаи на заразни заушки и еден случај на пневмококна инфекција.

Останатите акутни заразни заболувања во месец март се застапени со 64 регистрирани случаи (4,7% и МБ 3,1/100.000). Од нив, најбројни (67,2% односно n=43) се случаите на шуга со МБ 2,1/100.000, а потоа следат 8 случаи на бактериски менингит (12,5%; МБ 0,4/100.000) и 6 случаи вирусен хепатит Б на (9,4%, МБ 0,3/100.000). Во оваа група пријавени се и 5 случаи на неодреден вирусен хепатит и 2 случаи на вирусен енцефалитис.

Зоонозите како група во март се регистрираат со вкупно 27 заболени лица (2%, МБ 1,3/100.000). Регистрирани се 22 случаи на туларемија (1,1/100.000), 2 случаи на ехинококоза и по еден случај на бруцелоза, кју треска и лајмска болест (Табела 1 - Прилог).

Графикон 3: Структура на заболени по групи на заболувања во месец март, 2015

Во текот на месец март 2015 година, до ИЈЗ е **пристигната една пријава за епидемија на заразна болест - туларемија**.

На 20.03.2014 година, ЦЈЗ Велес пријави епидемија на туларемија на територијата на општина Лозово. Епидемијата е пријавена со 12 заболени лица, од кои 6 лица биле хоспитализирани. Заболениите се серолошки потврдени во лабораторијата на Институтот за јавно здравје на Република Македонија. Изворот на заразата е утврден – глодари. ЦЈЗ Велес и ПЕ Свети Николе во соработка со ИЈЗ извршија санитарно-хигиенски и епидемиолошки увид. Земени се материјали за микробиолошка анализа од мостри од водата за пиење од неколку извори, како и серолошки примероци за тестирање од сомнителните случаи. Од страна на ЦЈЗ Велес и ИЈЗ предложени се соодветни санитарно-хигиенски и противеидемиски мерки и извршена е ДДД.

Во текот на март месец е одјавена епидемијата предизвикана од Хепатитис А вирусот пријавена од страна на ЦЈЗ Скопје. Во текот на епидемијата, регистрирани се вкупно 476 заболени лица, од кои 177 биле хоспитализирани. Од вкупниот број на регистрирани заболени лица, 247 се лабораториски докажани.

Во текот на месец март *нема пристигната пријава за смртен случај* од акутно заразно заболување.

ВАКЦИНО-ПРЕВЕНТАБИЛНИ ЗАБОЛУВАЊА

Во месец март се регистрирани вкупно 12 лица (МБ 0,6/100.000) со заболувања против кои се спроведува задолжителна континуирана имунизација (без туберкулоза) (Табела 2 - Прилог).

Пријавени се 6 лица заболени од хепатит тип Б кои согласно Календарот за имунизација не подлежат на задолжителна вакцинација и не се вакцинирани.

Пријавени се 6 лица со заразни заушки. Во однос на вакциналниот статус четири лица се вакцинирани со вакцина која содржи компонента против заразни заушки, едно лице според возраста не подлежело на вакцинација и не е вакцинирано и за едно лице нема податок. Во 5 случаи дијагнозата е поставена клинички, а во еден случај лабораториски и клинички.

Во текот на март, од страна на Клиниката за детски болести до ИЈЗ е пријавен еден АФП случај кај машко дете на 6-годишна возраст од Кочани. Детето е редовно вакцинирано согласно Календарот за имунизација. ИЈЗ направи увид на клиниката, а ЦЈЗ Кочани направи теренски увид во местото на живеење и во вакциналниот пункт по што достави информација за состојбата. Од заболеното дете и од три негови контакти се земени фецеси кои се испратени во Референтната лабораторија за ентеровируси на СЗО во Софија, Р. Бугарија.

ХИВ/СИДА И ДРУГИ СЕКСУАЛНО ПРЕНΟΣЛИВИ ИНФЕКЦИИ

Во текот на март, регистриран е 1 нов случај со ХИВ. Се работи за лице од машки пол, од возрастната група од 40-49 години, од Берово.

Согласно евиденцијата на пријавените случаи (заклучно со 31.03.2015), кумулативниот број на лица со ХИВ/СИДА за периодот 1987–2015, изнесува **247**:

- лица болни од СИДА - **164**
- ХИВ позитивни лица - **83**
- починати лица - **78**, и
- лица кои живеат со ХИВ/СИДА - **169**.

Во однос на другите *сексуално преносливи инфекции* во земјата, во текот на март се пријавени 16 случаи на инфекции предизвикани од хламидија (Табела 3 - Прилог).

ГРИП

Во извештајот на Flu News Europe за состојбата со грип во сезоната 2014/2015 во Европа е наведено дека активноста на вирусот на грип опаѓа, но процентот на позитивните примероци останува на високо ниво (41%). Influenza А (H1N1) pdm09, А (H3N2) и Influenza В вирусите и понатаму ко-циркулираат во регионот. Хоспитализираните тешки случаи на Influenza А воглавно се повозрасни лица (53%).

Од почетокот на годината забележано е зголемување на морталитетот кај постарите лица (65+), заедно со зголемена активност на вирусот на грип и циркулација преодоминантно на инфлуенца А(H3N2) во повеќето земји од Регионот. Околу две третини од А (H3N2) вирусите кои досега биле карактеризирани, покажуваат антигенски разлики од вирусот вклучен во вакцината против грип за сезоната 2014-2015 за северната хемисфера. Забележано е намалување на ефикасноста на А(H3N2) компонентата на вакцината, факт кој можеби придонел за зголемена смртност кај постарите луѓе во Европските земји. А (H1N1) pdm09 и Б компонентите на вакцината и понатаму се ефикасни.

Во текот на март, во Република Македонија на групни пријави за грип пријавени се вкупно 12.163 заболени лица (МБ 588,8/100.000). Од нив, најголем број на заболени се пријавени од ЦЈЗ Скопје (n=1.978), ЦЈЗ Прилеп (n=1.385), ЦЈЗ Струмица (n=857) и ЦЈЗ Битола (n=973). Највисок морбидитет (2.196,7/100.000) е регистриран во ПЕ Кавадарци, каде во текот на март се регистрирани 945 заболени лица.

Од почетокот на сезоната 2014/2015, во вирусолошката лабораторија на ИЈЗ РМ анализирани се вкупно 181 хуман материјал од амбулантски и болнички лекувани пациенти, добиени од здравствените установи низ републиката, од кои 70 или 38,7% биле позитивни на вирусот на инфлуенца. Од позитивните, 24 материјали се конфирмирани како инфлуенца А (34,3%), а кај 46 е докажано присуство на инфлуенца Б вирусот (65,7%). Од инфлуенца А позитивните, три материјали се конфирмирани како инфлуенца А/H1N1, 9 се конфирмирани како инфлуенца А/H3N2, а 12 се нетипизирани инфлуенца А вируси.

Со почетокот на сезоната на грип 2014/2015, паралелно со рутинскиот систем на надзор, Р. Македонија започна со спроведување на нов систем на надзор на грипот (епидемиолошки и вирусолошки), преку воведување на сентинел надзор над ИЛИ/АРИ и сентинел САРИ.

АНАЛИЗА НА ЛАБОРАТОРИСКИ ИЗОЛИРАНИ ИЛИ НА ДРУГ НАЧИН ДОКАЖАНИ ПРИЧИНИТЕЛИ НА ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА И РЕЗИСТЕНЦИЈА НА АНТИБИОТИЦИ

Во овој билтен е даден приказ на евидентираните Пријави за изолиран-докажан причинител на заразна болест и резистенција на антибиотици пристигнати во ИЈЗ во текот на месец март, 2015 година (n=482).

Пријави за микробиолошки изолати или на друг начин докажани причинители на заразни заболувања се добиени од лаборатории од 10-те Центри за јавно здравје и 5 Подрачни единици од републиката.

Во најголем број и процент регистрирани се пријави за докажан микробиолошки причинител од териториите на ЦЈЗ Скопје (n=235 или 48,8%), ЦЈЗ Битола (n=73 или 15,1%) и ЦЈЗ Куманово (50 или 10,4%).

Од сите регистрирани пријави за микробиолошки докажани причинители на заразно заболување, најчесто докажани/изолирани причинители во месец март се *Chlamydia trachomatis* (n=74 или 15,4%), *Rota virus* (n=54 или 11,2%) и *Influenza B* (n=53 или 11%) (Табела 4 - Прилог).

**Кузмановска Г. Алексоски Б. Караџовски Ж.
Кочински Д. Микиќ В. Ставридис К. Цветановска Ж.
Столеска Илиоска Р. Синани Ф. Исмани М.**